Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 137. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го ЛИПНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 20, 1985 No. 137. VOL. XCII.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУД ВИМАГАЄ ПОВОРОТУ В. ПОЛОВЧАКА ДО БАТЬКІВ

Чикаго. — Федеральний суд, який розглядав справу Володимира Половчака рішив, що імміграційні власті в ЗСА нарушили права батьків перед трьома роками, коли не дозволили батькам забрати сина до СССР, та що іміграційний уряд не згодився на переслухання батьків у цій справі, як подає агентство Юнайтед Пресс.

В узасадненні вироку, що міститься на вісьмох сторінках друку, федеральний суддя Томас МекМіллен заявив, що дитина, яка не є повнолітня, не має права рішати за свою долю.

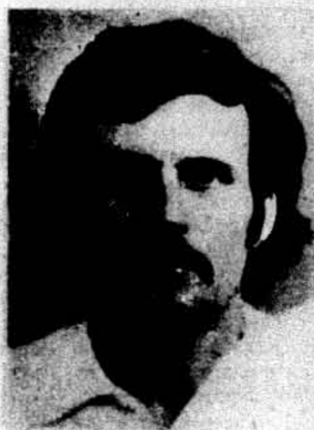
На підставі того рішення батьки Володимира Половчака можуть приїхати до Чикаго та забрати його до СССР.

Однак В. Половчак, який в жовтні буде мати 18 років, заявляє через свого адвоката Юліяна Куляса, що він не думає повертатися до Совєтського Союзу і Ю. Куляс буде негайно робити відклик від присуду до суду вищої інстанції. Маючи закінчених 18 років В. Половчак може вносити прохання про надання йому американського громадянства.

Гарвій Гроссман, який репрезентує батьків, заявив, що він незвичайно враданий присудом федерального судді і що він буде телефонувати до Половчаків, щоб повідомити їх про цей корисний для них вирок. Він твердить, що батьки цілий час від 1982 року були зацікавлені своїм сином та його долею в ЗСА. Г. Гроссман є представником Американської Ліги оборони цивільних прав. Є можливість, що він та батьки Половчака будуть вимагати покарання іміграційного уряду на переслуханні, що заплановане на 29-го липня ц.р., тому що іміграційний уряд нарушив права батьків не дозволяючи їм забрати зі собою тоді 12-літнього сина до СССР і ставлячи заборону кому-небудь вивезти В. Половчака із ЗСА. Адвокат Половчаків не знає чи вони приїдуть до Чикаго по сина.

П. РУБАНА АРЕШТУВАЛИ ЧЕТВЕРТИЙ РАЗ

Ню Йорк (УГГ). — Два тижні тому в Україні вчетверте ув'язнили талановитого інтарсиста і багаторічного політв'язня Петра Рубана, який ще не відбув покарання за попереднім 9-річним вироком. Попереднє обвинувачення, пред'явлене П. Рубану в жовтні 1976 року, було спричинене таким „злочином": до 200-річчя незалежности ЗСА художник готував у техніці інтарсія свій особистий подарунок — книжку-адрес „Свобода". За цей свій задум, за незалежний подарунок американському народові, П. Рубан заплатив дев'ятьма роками своєї волі.

П. Рубан

Відбувши майже половину свого життя в тяжких умовах совєтських тюрем і концтаборів, зі знищеним здоров'ям, П. Рубан будь-який новий вирок сприйматиме як смертний: Стаття ч. 62 ч. 2 Карного кодексу УССР, яку пред'явили тепер П. Рубанові передбачає 15-річний вирок, що в практиці останніх років фактично означає смертну кару.

Та чи не в ще трагічнішому становищі лишається родина П. Рубана, дружина з двома дітьми: Лідія Рубан, інженер-конструктор заводу „Пластмас" у місті Прилуки, після попереднього ув'язнення чоловіка опинилася з двома малими дітьми перед загрозою конфіскації недобудованої хати. Поневіряння і злигодні, психологічні тортури влади спричинили серйозне захворіння на туберкульозу легенів, в наслідок чого вона понад рік лікувалася стаціонарно.

Найбільше нещастя в родині Рубанів сталося влітку 1982 року, коли їхній син Марко, що мав тоді сім років, потрапив під вантажник і лишився паралізованим через ушкодження хребта. Можна припускати, що всі „злочини" П. Рубана, за які в нього знову відібрали ще не здобуту волю, полягали в клопотаннях за сина. Не маючи змоги лікувати хлопчика в домашніх умовах, П. Рубан домагався дозволу повезти Марка на лікування до іншої країни.

Тяжко уявити, як житиме тепер родина Рубанів без жодних засобів існування і навіть без надії, що підтримувала їх дотепер.

Метода повторних арештів, що перетворює інакодумців на вічних в'язнів, а то й смертників (минулорічні жертви — Олекса Тихий, Юрій Литвин, Віталій Марченко) — це один із багатьох залишків сталінізму. В Україні тільки за останніх кілька місяців цією методою розправилися з Миколою Горбалем, Йосипом Зісельсом, Йосипом Тереленом і Олексієм Мурженком.

ЗА КАТАСТРОФУ В СТЕБНИКУ ЗАСУДЖЕНО П'ЯТЬ ОСІБ

П'ять відповідальних осіб в совєтському промисловому підприємстві були засуджені на ув'язнення до п'яти років після того, як було доказано їх вину у катастрофі в Стебнику на Україні, в наслідок чого занечищено запаси води у великій частині південно-західньої України.

Орган Президії Верховної Ради СССР щоденник „Ізвєстія" в числі з 27-го червня повідомив про вирок суду особам, які несуть відповідальність за цю широкорозголошену в совєтській пресі справу. Минулого року „Ізвєстія" писали, що не виключена можливість, що деякі люди пробують „затушувати" цю справу. В цьому нещасті, що сталося 15-го вересня 1983 року, прорвалася гребля в резервуарі, в який вливались рідинні отруйливі відходи з фабрики поташу в Стебнику. В наслідок цієї катастрофи 160 мільйонів кубічних футів отруйливих речовин влилися в сусідній з фабрикою потік, а звідти — в Дністер, що є головним джерелом постачання води для південнозахідньої України. Крім того, нанесено велику шкоду також риболовству.

„Ізвєстія" пишуть, що під час розслідування цієї справи і під час судової розправи винуватці пробували скидати вину один на одного і навіть на природні явища. Вони, наприклад, твердили, що ця катастрофа була спричинена, мовляв, зрушенням поверхні землі в цій дільниці.

Засуджені І. Могила, головний інженер-конструктор, і головний майстер цього проекту В. Черниш отримали найдовші терміни ув'язнення — п'ять років; завідувач фабрики поташу Н. Кірсенко отримав чотири роки ув'язнення, старший інженер В. Грабовський — три роки, а інженер проекту І. Кирик — два і півроку. Всі вони обвинувачені у недбальстві, ігноруванні правил будівництва на протязі 10 років, періоду, за який запроєктовано і збудовано цю фабрику.

ПРЕЗИДЕНТ ГОТОВ ДО ПОВОРОТУ ДОМІВ

Президент Роналд Реґен, який тиждень тому перейшов операцію усунення ракового поліпа з грубої кишки, почувається добре в лічниці в Бетезда, Мд., і є вісти (познаки) на те, що він на днях піде домів. На фото вгорі Президент і його дружина Ненсі вітають фотографів з вікна лікарні. Правою рукою Президент дає знак, що все — А-ОК.

УРЯД ЗСА ОСТЕРІГАЄ НІКАРАҐУА

Вашінгтон. — Уряд ЗСА дав офіційну осторогу урядові Нікараґуа, що коли знову повторяться напади на американських громадян, то ЗСА будуть змушені відповідно на це зареагувати. Ця осторога прийшла у наслідок того, що Уряд одержав інформації від своєї розвідки, що люди, які плянували терористичні напади на американський персонал мали підтримку уряду Нікараґуа.

В перестрозі, яку зложено комуністичному урядові в Манаґуа також згадано про це, що саме Нікараґуа дала допомогу повстанцям в Ель Сальвадорі, які підступно вбили чотирьох членів американських морських військових частин і двох цивільних американців минулого місяця. Нота Уряду ЗСА до уряду Нікараґуа звертає увагу, що кожний подібний випадок в Південній Америці потягне за собою поважні консеквенції у відношенні до тих, що виконують такі терористичні акти і до тих, що їм в цьому допомагають.

Зложена Урядом дипломатична нота, не подала ніяких специфічних способів, якими думає ЗСА реагувати на можливі дальші терористичні акції проти американських громадян чи членів військових частин, але виразно дала до зрозуміння урядові Нікараґуа, що уважає його винним за вбивства в Сальвадорі минулого місяця, та що тільки уряд Нікараґуа може стримати дальші напади на американських громадян на терені Південної Америки.

УКРАЇНЕЦЬ КАНДИДУЄ НА ПРЕМ'ЄРА АЛЬБЕРТИ

Едмонтон Альта (вл. кор.). — В понеділок, 15-го липня ц.р., міністер міських справ Юліян Козяк, українського роду, проголосив свою кандидатуру на прем'єра провінції Альберти від Прогресивно-консервативної партії.

Як відомо, теперішній прем'єр Пітер Лоґід перед місяцем заповів свою резиґнацію з того посту і дотепер були кілька припущення хто буде кандидувати на його місце.

Юліян Козяк — це перший українець, який кандидує в Канаді, на прем'єра одної із найбагатших провінцій, що найбільше заселена українцями.

Ю. Козяк народжений в 1940 році, закінчив правничий факультет на університеті Альберти в 1963 році і вперше був обраний до леґіслятури в 1971 році, а відтак переобраний в роках 1975, 1979 і 1982. Від 1975 року він очолив міністерство освіти, а в 1979 році міністерство консумпції і справ корпорацій. Від 1982 року він є міністром міських справ та належить до членів внутрішнього кабінету прем'єра П. Лоґіда.

Кандидатуру Ю. Козяка підтримує уступаючий прем'єр, який вже довший час співпрацював у різних ділянках з Ю. Козяком.

Міністер Ю. Козяк одружений із Варварою з дому Мельничук, вони мають п'ятеро дітей. Ціла родина активна в українському житті Альберти, української католицької церкви св. Василія, а Ю. Козяк постійно співає в українському хорі.

У своїй праці на пості міністра освіти він особливо багато зробив для розвитку навчання української мови у школах Альберти.

Другим кандидатом на пост прем'єра є Дан Ґетті, колишній міністер природних багатств, також член Прогресивно-консервативної партії. Він за останніх вісім років не працював публічно, а лише у приватній індустрії. Тому, що Д. Ґетті має доволі широку популярність серед канадського населення, а Ю. Козяк, як перший українець, що кандидує на пост прем'єра буде мати піддержку всіх українців. Вибори, що відбудуться в жовтні, будуть сильною боротьбою обидвох кандидатів.

Ю. Козяк

У Женеві закінчилася друга рунда переговорів

Женева, Швайцарія. — Керівник американської делегації на переговорах з Совєтським Союзом про обмеження нуклеарного озброєння Макс Кемпелман і керівник совєтської делегації Віктор Карпов потиснули тут один одному руки і розпрощалися до 19-го вересня. І хоч на їхніх обличчях сяяли усмішки, це зовсім не означало, що сторони зрушилися хоч би на крок в напрямі майбутніх угод. Друга рунда переговорів закінчилася, як і перша, повним провалом. З чим американська і совєтська делегації приїхали до Женеви, з тим і поїхали, не вирішивши ні однієї проблеми.

Речник Білого Дому Леррі Спікс оголосив у Вашінгтоні від імени президента Роналда Реґена заяву з приводу невдачі другої зустрічі женевських переговорів. В заяві сказано, що Уряд ЗСА розчарований провалом переговорів: „Делеґація ЗСА проявила гнучкість, запропонувши значне обмеження запасів стратегічної зброї. Зєднані Стейти були готові обговорити цілий ряд специфічних пропозицій, які привели б до такого обмеження .. Але совєтська делеґація повторювала те, з чим вона почала переговори, висуваючи або нереальні пропозиції, або такі, які після прийняття їх не могли б бути перевірені", — говориться в заяві.

„Зусилля американської делеґації дістати від СССР відповіді на наші питання залишилися без уваги. Ми розчаровані тим, що Совєтський Союз не зміг провадити переговори, використовуючи конкретні терміни, конкретні цифри,.. Коли СССР щось пропонував, ми тут же перевіряли, досліджували їх пропозиції, але совєтська делеґація відмовлялася обговорювати наші пропозиції... Все, що пропонували вони, служило одній меті — утвердити односторонню перевагу Совєтського Союзу", сказав Л. Спікс.

Совєтське пресове агентство ТАСС також випустило рапорт про закінчення другої рунди переговорів. У провалі переговорів Москва, як і можна було сподіватися, обвинувачує ЗСА і робить натяк, що якщо і далі переговори будуть продовжуватися в такому ж дусі, то СССР може залишити їх.

Третя зустріч переговорів повинна початися 19-го вересня. Віцепрезидент ЗСА Джорж Буш сказав, що він „сподівається прогресу", але додав : „Нема підстав вважати, що прогрес буде зроблено".

Українці беруть участь у міжнародному фестивалі

Філядельфія. — Тут в суботу і неділю, 27-го і 28-го липня ц.р. відбудеться на Пенне Лендінг великий фестиваль п.н. „Філядельфія міжнародне місто". З цієї нагоди буде похід різних етнічних груп у своїх народних строях з прапорами. Передбачається також різноманітну програму цих груп з мистецькими виступами так в суботу, 27-го, як і в неділю 28-го липня.

Фестивальний комітет української громади Філядельфії запрошує всіх громадян до численної участи у фестивалі, зокрема в поході з прапорами в суботу. Збірка учасників о год. 10-ій ранку при 6-ій вулиці і Арч. Звідти похід до Індепенденс Голл, а відтак по Честнат вулиці до Пенне Лендінг, де від полудня будуть відбуватися мистецькі виступи на сцені. Вечером від год. 9-ої також будуть штучні вогні-феєрверки.

В мистецьких виступах українців заповіли свою участь члени танцювальної групи „Сизокрилі" під керівництвом Роми Прийми-Богачевської.

Розбився совєтський літак

Москва. — Газета „Правда Востока", яка виходить в Узбекистані, повідомила, що 10-го липня розбився пасажирський літак типу ТУ—154, який летів маршрутом Карші, Узбекистан, — Уфа — Ленінград. Всі 150 осіб, що були на покладі літака, загинули.

Повідомлення про цю катастрофу не було надруковано в жадній центральній газеті. Коли західні журналісти, акредитовані в Москві, дізналися про неї з узбецької газети, вони почали телефонувати до міністерства цивільної авіяції, щоб дізнатися про подробиці. Але чиновники міністерства, вірні своїй політиці зберігати таємницю про повітряні катастрофи, відмовилися коментувати загибель літака.

Ця повітряна катастрофа є четвертою в Совєтському Союзі в цьому році, розуміється, з тих, про які стало відомо на Заході. У лютому недалеко від Мінська розбився літак типу ТУ-134 з 72 пасажирами на покладі.

У травні поблизу Львова розбився літак типу ТУ-134. Вважають, що він зударився в повітрі з літаком АН-2, на покладі якого перебували члени командування закарпатської військової округи. Пасажири обох літаків загинули. Про загибель військових повідомила газета „Красная Звезда", але не згадали ні словом при яких обставинах вони загинули.

Минулої весни біля Сахаліну, приблизно в тому ж місці, де в 1983 році був збитий корейський літак, впав в море і затонув совєтський літак.

ВЛАДИКА М. ГЕРМАНЮК ПІДТРИМУЄ ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ 10,000 ДОЛ.

Нюарк, Н. Дж. (ҐЯХ). Користаючи із перебування Митрополита Максима Германюка в Нюарку, представники Ділового комітету Тисячоліття Хрищення Руси-України Гарвардський Проєкт, в особах голови д-ра Степана Вороха та члена Фінансової комісії Богдана Робака, відвідали Владику в приміщеннях парохії св. Івана Хрестителя в Нюарку і відбули довшу розмову на тему відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України в цілому і з Гарвардським Проєктом зокрема.

При цій нагоді Митрополит Германюк вручив представникам комітету чек на 5,000 долярів на конто своєї пожертви в сумі 10,000 долярів.

В часі розмови Владика Германюк виявив віру, що Гарвардський Проєкт буде здійснений, не зважаючи на те, що вмїжчасі виринув ряд дуже важливих для громади збірок. Наші громади потраплять бути жертвенні, говорив Митрополит, вони вміють виявити зрозуміння для важливих акцій, що видно на терені ЗСА і Канади.

Владика теж привітав ширше закроєну акцію збірки фондів на здійснення Гарвардського Проєкту на терені Канади і висловив впевненість, що вона буде успішна.

Представники Комітету зложили глибоку подяку Владиці за моральну і матеріяльну підтримку цього великого почину — Гарвардського Проєкту, який є зараз найважнішою справою так для прослави Тисячоліття Християнства українського народу, як і для збереження української ідентичности.

Митрополит Германюк висловив теж віру, що у цьому монументальному проєкті наукового відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України візьмуть участь всі українці в діяспорі.

В приязній і діловій зустрічі брав участь теж парох церкви св. Івана Хрестителя о. Михайло Кучмяк.

Митрополит М. Германюк

В СВІТІ

НАЧАЛЬНИК ГОЛОВНОГО політичного управління совєтської армії 77-річний Алексей Єпішев знятий з посади, яку він займав 23 роки. Західні спостерігачі розцінюють цей факт як ще один доказ того, що новий совєтський лідер Міхаіл Горбачов намагається обновити і омолодити вищі партійні і військові кадри, поставивши на важливі пости своїх прихильників. Новому начальникові головного політичного управління Алексєєві Лізічову ще нема 60 років, донедавна він очолював політичне управління совєтських військ у Східній Німеччині.

ІЗРАЇЛЬ НЕ Є ВПЕВНЕНИЙ у висновках міжнародної комісії, яка прийшла до висновку, що нацистський лікар-злочинець Йозеф Менґеле втопився у Бразилії в 1979 році. В статті, надрукованій в останньому числі західньонімецького журналу „Бунте", ізраїльський журналіст Деніс Айзенберг пише, що міністерство справедливости Ізраїля не припинило пошуків Й. Менґеле.

РОЗМІЩЕНА В ПІВДЕННІЙ частині Тихого океану острівна держава Фіджі прийняла рішення допустити будь-які кораблі військово-морської фльоти ЗСА в свій порт Сува. Про це повідомив Державний секретар ЗСА Джордж Шулц, який, вертаючись з поїздки по країнах Південно-Східньої Азії, зробив коротку зупинку в Суві. Дж. Шулц зустрівся з прем'єр-міністром Камесесе Мара та іншими міністрами Фіджі і після зустрічі сказав журналістам: „Рішення Фіджі зняти заборону на візити американських кораблів з нуклеарною зброєю буде сприяти збереженню миру на Тихому океані".

ФРАНЦУЗЬКА СЕКРЕТНА служба дістала в 1983 році список агентів військової контррозвідки Західної Німеччини. Про це повідомила у вівторок, 16-го липня, прокуратура Західньої Німеччини. Пресовий секретар прокуратури сказав журналістам, що Париж викрав не лише список всіх 3,000 агентів контррозвідки Західньої Німеччини, але й дані про кожного з них — адресу, місце праці, платню тощо. Є побоювання, що такий же список міг потрапити і до рук країн комуністичного бльоку.

В АМЕРИЦІ

В НЮ ЙОРКУ З ВИСОКОГО поверху впав кран і вбив двох працівників та поранив ще одного. Працівники підносили цю машину, щоб докінчити будову над майже викінченим будинком.

ДВІ ВИЗНАЧНІ ЖІНКИ, ЯКІ боряться за жіночі права, кандидують на пост президента в Крайовій організації жінок, яка почала свою триденну конвенцію в Ню Орлінс. Делеґатки голосуватимуть на Джуді Ґолдсмит або на Елеонор Сміл.

ДАЛЬШІ ПЕРЕГОВОРИ поміж членами Палати Репрезентантів і Сенату у справі бюджету перервалися після того як Бюджетова комісія Сенату відкинула компромісову пропозицію демократичних членів Палати Репрезентантів і тим розмови на тему бюджету відложено на „неокреслений час".

ХОЧА В НЮ ЙОРКУ постійно падають дощі, збірники води, які постачають води для міста, є далі тільки на половину повні і брак води не меншає. Як ствердили, збірники води є заповнені тільки на 59.9 відсотка тому, що вони віддалені від міста принайменше на 100 миль і дощ, який падає в Ню Йорку не має на них впливу.

В АТЛАНТІ РОЗПОЧАЛИСЬ наради під проводом Бюра безпеки транспорту в ЗСА у справі перегляду стійкости та безпеки мостів, зокрема у південносхідних стейтах. Побоюються, що багато підстав мостів, які знаходяться під водою, можуть запастися під тиском води.

НА ЩОРІЧНОМУ міжнародному конкурсі , в якому взяли участь найгарніші дівчата з 79-ох країн світу, титул „Міс світу" завоювала 19-річна пуерторіканка Дебра Карті-Деу. Друге місце здобула 20-річна еспанка Тереса Санчес, третє — 18-річна Беніта Мурека з Заїру. Д. Карті-Деу є студенткою першого року університету в Пуерто-Ріко. Вона любить танцювати, займатися фотографією, віддає перевагу клясичній музиці. За перемогу в конкурсі Дебра дістане 175,000 долярів, а також безліч подарунків від різних фірм, що торгують дорогоцінностями, косметикою.

ДЖЕЙН БИРН ПРОГОЛОСИЛА, що буде знову кандидувати на пост мейора Чикаго в 1987 році, сказавши, що вона думає що може краще провадити і репрезентувати Чикаго ніж теперішній мейор Гаролд Вашінгтон.

КРИЗА В ХЛІБОРОБСТВІ примусила Департамент хліборобства змінити думку щодо пляну зменшення допомоги фармерам. Обидві сторони згідні, що теперішня система допомоги фармерам є перестаріла і що вона є причиною чотирирічної кризи. Офіційні чинники заявили, однак, що пристосування радикальних змін в цій ситуації не поправило б її.

УНІВЕРСИТЕТ ДЖАН ГОПКІНС виявив, що коли б приватні шпиталі перебрали навчальні шпиталі, то це пошкодило б дослідам, навчанню і опіці над бідними пацієнтами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безуспішні переговори

Чотири місяці у столиці Швайцарії Женеві тривали переговори між делеґаціями З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу про обмеження нуклеарних озброєнь. Чотири місяці очі людей усього світу були звернені до цієї чудової країни, яка неодноразово ставала місцем переговорів. Але покищо не виправдалися надії мільйонів людей, яким дорогий мир. У вівторок 16-го липня, закінчилася друга рунда переговорів, і делеґати обох країн роз'їхалися додому, так і не договорившись до чогось конкретного і не розв'язавши ні однієї проблеми.

Ще напередодні початку переговорів, приймаючи у Білому Домі керівників американської делеґації Макса Кемпелмана, Джана Тавера і Мейнарда Ґлітмана, президент Роналд Реґен просив їх зберегти твердість, терпеливість під час переговорів і зробити все, що в їх силах, щоб відвернути загрозу нуклеарної війни. І хоч Президент не робив великих ілюзій щодо швидкого досягнення позитивних результатів, бо добре усвідомлював, що обговорюватимуться складні проблеми, а між двома країнами існують значні розходження, все таки дивився на переговори з оптимізмом. „Як і всі американці, я хочу, щоб ці переговори були успішними, і я зроблю все, що від мене залежить, щоб це сталося. Я маю надію, що совєтські керівники також будуть дотримуватися цього", — сказав тоді Президент.

Та совєтські керівники були іншої думки. За три дні до початку женевських переговорів совєтське пресове аґентство ТАСС заявило, що Совєтський Союз настроєний песимістично щодо переговорів і бачить головну перепону в досягненні договору із ЗСА в тому, що американці не збираються відмовлятися від плянів створення системи космічної оборони.

Ще в січні цього року Державний секретар ЗСА Джордж Шулц і тодішній міністер закордонних справ Андрєй Ґромико договорилися в Женеві, що переговори відбуватимуться в трьох напрямах — стратегічна зброя, ракети середнього засягу і космічна зброя. При чому було вирішено не ставити загальний успіх переговорів у залежність від одного будь-якого питання. Тобто, що всі ці три проблеми повинні розглядатися окремо і в тому випадку, коли сторони прийдуть до згоди в одному з вказаних питань, вони повинні підписати відповідний договір, не чекаючи вирішення інших проблем. Але як тільки почалася перша рунда переговорів, Совєтський Союз заявив, що успіх переговорів може бути досягнутий лише тоді, коли З'єднані Стейти припинять дослідження в галузі космічної оборони. Така вимога Совєтського Союзу є абсурдною, бо контролювати чи перевіряти дослідження, які ведуться в наукових лябораторіях, є неможливо. Однак Совєтський Союз продовжував настоювати на своїй вимозі.

Тривога Москви щодо проблем космічної оборони може бути зрозумілою, якщо взяти до уваги, що в ділянці компютерної техніки, яка потрібна для створення ефективної космічної оборони, Совєтський Союз відстає від ЗСА на багато років.

В заяві ТАСС, випущеній з приводу закінчення другої рунди переговорів, відчувається натяк, що якщо ЗСА і далі будуть настоювати на системі космічної оборони, то Совєтський Союз може залишити стіл переговорів. Але західні дипломати, акредитовані в Москві, дивляться на цю погрозу досить оптимістично і вважають, що СССР на цей раз не покине переговорів, як це сталося в листопаді 1983 року. Тоді делеґація СССР поїхала з Женеви, протестуючи проти розміщення в Західній Европі американських ракет Першінґ-2 і крилатих ракет. СССР заявив тоді, що не вернеться за стіл переговорів, поки ЗСА не заберуть ракет з Західньої Европи. Але за рік Москва виявила бажання відновити переговори, забувши про свою погрозу. Рішення знов сісти за стіл переговорів було викликано тим, що ЗСА оголосили про початок досліджень в галузі створення оборонної системи з елементами космічного базування. Вирішивши досягти за всяку ціну припинення цих досліджень, Совєтський Союз висловив готовість відновити переговори в Женеві.

За два місяці, 19-го вересня, повинна початися третя рунда переговорів. І хоч віцепрезидент ЗСА Джордж Буш сказав, що він „сподівається проґресу", робити прогнози нині не можна. Час покаже, чи дійсно Совєтський Союз бажає миру і проґресу.

Ярослав Татомир

ЗА НОВИЙ ЕТНІЧНИЙ БЛЬОК

Основним мірилом політичної ваги етнічних груп у ЗСА є вплив, який дана група має на вибір федеральних і стейтових законодавців, президента країни та різних стейтових і льокальних урядовців. Ця виборча вага кожної етнічної групи залежна від різних чиників та перш за все від кількости голосів, що їх дана група може віддати у виборах.

Наша українська етнічна група у ЗСА є одною із менших груп і через те наша політична вага і наш вплив на політику країни — невеликі. Цей стан погіршує ще те, що у нас є мале зацікавлення політикою і нам вистачає „політична" боротьба внутрі нашої громади... Варто згадати про деякі зміни на краще, які, останніми роками, вносять на тому полі наші політичні активісти молодших поколінь.

Коли думаємо про ці речі, приходимо до висновку, що єдиною надією для нас, єдиним шляхом — це вийти із незавидного положення етнічної групи, яка не має політичного голосу, політичної ваги, зорганізувати добру коаліцію, створити виборчий бльок з іншими меншостевими етнічними групами, які мають подібні політичні цілі, подібні політичні проблеми і є у подібному політичному положенні як ми, перш за все з східньоевропейськими етнічними групами.

Приблизна чисельність східньоевропейських етнічних груп у ЗСА, за „Гарвардською Енциклопедією етнічних груп" така: (у тисячах осіб): білоруси — 150, естонці — 200, литовці — 293, латвійці — 86, росіяни — 335, мадяри — 460, словаки — 500, чехи — 453, поляки — 2,440, хорвати — 240. Ця енциклопедія подає, що українська етнічна група нараховує 250,000, що є багато нижчою цифрою як дійсне число горожан українського походження у ЗСА.

Гарвардська енциклопедія подає теж, хоча, на жаль, дуже побіжно, у яких стейтах концентруються згадані етнічні групи. Це стейти: Пенсильванія, Ню Джерзі, Огайо, Ню Йорк, Мишиґен, Іллиной та кілька інших.

Дуже цінною була б праця, яка показала б відсоток виборців східньоевропейського походження у поодиноких виборчих округах згаданих уже стейтів. На основі приблизних даних про деякі виборчі округи згаданих стейтів, можна передбачати що, коли б у тих округах східньоевропейські групи йшли до виборів одним бльоком, вони мали б дуже великі можливості вибрати своїх конгресменів або, бодай, конгресменів які цінили б виборчу силу цих виборців східньоевропейського походження. Враз з цим зросла б увага до цих етнічних груп і до їх потреб, домагань і вимог у Конґресі, Сенаті й Уряді. Організація спільного виборчого бльоку, розкрила б перед східньоевропейськими етнічними групами нові великі політичні можливості і перспективи.

Така політична коаліція східньоевропейських груп, які з причини поневолення Москвою країн їхнього походження, з малими виїмками, є протикомуністичними групами, дуже скріпила б в американській політиці голос і впливи протикомуністичних сил і тому була б дуже корисним чинником у політиці ЗСА.

Успіх організації спільного виборчого бльоку східньоевропейських етнічних груп залежатиме у великій мірі від відповідного договорення між організаціями цих етнічних груп і від солідної підготови всієї акції. Правдоподібно, найбільш доцільним було б, напочаток почати цю справу у кількох тільки, найбільш надійних, виборчих округах.

Успіх і досвід здобутий у тих округах улегшив би опісля працю у тому напрямку в інших округах.

Справа створення спільного виборчого бльоку східньоевропейських етнічних груп у ЗСА заслуговує на те, щоб ми нею зацікавилися, передумали її і почали реалізувати.

Ми говорили весь час про коаліцію східньоевропейських груп, тому що ці групи мають багато спільних цілей, багато подібних проблем і умовин, але чи не варто б прослідити теж можливості і користі виборчої коаліції з великою (біля 7 мільйонів) німецькою етнічною групою або прослідити можливості коаліції протикомуністичних етнічних груп у ЗСА, яка включала б теж велику, кількамільйонову кубинську групу і т.п.?

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про демократію і журналістів

Здається, ніколи ми ще не почули стільки інформацій та фахових медичних описів рака грубої кишки в щоденній пресі, як в останньому тижні в американських газетах і телевізії.

Недуга, яка, як відразу подали журналісти із статистичних довідників, навістить цього року принайменше 96,000 американців, а 51,000 з них помре, підшукала собі одного вибраного пацієнта, що стоїть в осередку уваги не лише цілих ЗСА але і світу.

Більшість американських громадян щиро і з переконанням співчуває президентові Реґенові з його несподіваною операцією і то не лише з уваги на цю підступну недугу але й тому, що вона так широко розголошена з усіми деталями та не дає хворому і його найближчим переживати ці важкі дні в спокої, як це дано звичайним „смертельникам".

Але цей брак приватного закутка приносить зі собою публічне життя, особливо політиків. У випадку саме Реґена хтось з наших молодших віком членів родини спокійно ствердив, що коли б не писав тепер так вичерпно про його недугу „Ню Йорк Таймс", тоді напевно інформував би читачів про все брукований „Інквайрер" -- якщо б Реґен не був президентом, а залишився фільмовим актором. Так, публічне життя має свої привілеї, але й свої неприємні сторінки і ті останні, звичайно, переважають.

А все ж хоча наше молодше покоління вже так „вжилося" в американську демократію, що зовсім не дивується розголосові кожної інтимної частини життя публічних фіґур — ми таки якось не можемо легко погодитися із таким широким почуттям демократії, що її в повній ширині використовує американська преса. Певне, і ми добре розуміємо, що для журналістів новина і сенсація завжди мусять стояти на першому місці, але чи аж так з насолодою і докладністю треба аналізувати людське нещастя? Бо хоча, як невідклично стоїть Президент на передовому місці то він, не зважаючи на все, є також людиною, яку навістила ця жахлива недуга з усіми її болями, думками і журбою за найближчих його серцю членів родини.

Чи не слід було залишити йому тепер більше спокою, і приватного закутка?

Чи доконче потрібно публікувати всі погляди лікарів, спекулювання про довжину його життя і чи існує правдоподібність розкинення рака по організмі"

Реґен не перший голова держави, що захворів поважно. Пригадаймо тільки, що в останніх роках дійшли до нас вістки про смерть трьох совєтських вождів, про перебіг недуги яких ми знали дуже мало, а то і ніщо. І це засекречення не мало великого впливу на розвиток світових подій. Але не мусимо давати на приклад комуністичного режиму де панує до екстреми перебільшена контроля вісток і де свобода преси є фарсою. У демократичній Франції недуга президента Помпіду була майже до самого кінця засекречена і про неї дуже мало писала французька преса, а з цим і світова, хоча його змінене обличчя давало живий доказ, що це поважна справа.

Тому нам здається, що демократична свобода слова, так панівна в ЗСА, може мати також більше пристойні межі і що напевно у світовій чи американській політичній ситуації нічого не зміниться, коли кожний громадянин буде знати усі деталі недуги та перебігу виздоровіння, знати точно, що і коли Президент їв та інші інтимні подробиці.

Здається нам, що Президент, так як і кожний смертельник, потребує трішки простору на особисті переживання для задержання людської гідности, яка кожному дорога.

О—КА

Омелян Твардовський

У КИЄВІ ЗГАДАЛИ ПРО ВІЛЬНУ ОЛІМПІЯДУ

II

„Представники української буржуазно-націоналістичної організації 'Смолоскип', — продовжує Уткін, — вимагали від міжнародного Олімпійського комітету, щоб спортсмени з України виступали на іграх самостійно, окремою командою, робили наклепницькі антирадянські заяви кореспондентам клерикальних і буржуазних засобів масової інформації й пропаганди, зокрема радіостанціям 'Свобода' і 'Голос Америки' намагались роздавати радянським спортсменам антикомуністичні фальшивки. Характерно, що навіть українська буржуазно-націоналістична преса вимушена була написати про презирливе ставлення спортсменів Країн Рад до таких матеріялів. 'Українські матеріяли викликали обурення і протести серед членів великої радянської делеґації на Олімпіяді', — писала одна з газет. — Дехто з них, прочитавши летючки, рвав їх на шматки, кидав на землю і топтав ногами'".

Автор не згадує, що цими акціями обурювалися спортовці російської національности, зрештою і неросійські спортовці, і хоч вони в душі раділи, — не мали іншого виходу, як „офіційно" після прочитання кидати летючки на землю... Виглядає, що ці українські матеріяли досить добре виконали своє завдання, коли до них повертається Уткін.

„Лідери українських клерикально-націоналістичних організацій, як і інші антирадянщики, брали активну участь у бойкоті Олімпійський ігор у Москві, вітали рішення урядів ЗСА, ФРН, Англії та інших імперіялістичних країн про бойкот Олімпіяди — 80, називаючи це проявом 'політичної мудрости' і 'твердої волі' Д. Картера, що був у той період президентом ЗСА. Представники організації 'Смолоскип', повторюючи висунені ЗСА політичні мотиви бойкоту Олімпійських ігор, у зверненні до Міжнародного Олімпійського комітету вимагали перенести ігри з Москви в ЗСА. Буржуазно-націоналістична газета 'Свобода', наприклад, сповіщала, що ЗСА офіційно і остаточно підтвердили бойкот Московської Олімпіяди... Спортові дружини ЗСА не повинні брати участі в Олімпіяді, оскільки вона, мовляв, буде 'Олімпіядою за колючим дротом'.

Про правдивість цього сповіщення „Свободи" дуже добре знає населення СССР і в цьому переконалися усі думаючі, не наївні, спортовці і туристи з країн вільного світу, що були учасниками Московської Олімпіяди

Більше місця присвятив Уткін останній Олімпіяді, що відбулася в Лос-Анджелесі. Він пише: „... Реакційні кола ЗСА, не рахуючись з інтересами олімпійського руху, свідомо йдучи на його розкол вирішили на Олімпіяді-84 повністю підпорядковувати спорт політиці, систематично розпалювати антирадянську ворожнечу, організовували різні провокації. Причому органи влади ЗСА добре засвоїли такий прийом, як висловлювання 'співчуття' з приводу антирадянських акцій..."

Уткінові важко зрозуміти, а радше заборонено, що ЗСА вільна країна і тут громадяни можуть організувати різні акції, маніфестації і протести. В цьому випадку громадяни українського і інших національних походжень організували в обороні справедливости протестаційні акції в зв'язку з агресивною війною червоної Росії в Афганістані, але й за право України, Білорусії, Литви, Латвії, Естонії й інших поневолених країн в СССР, брати участь в світовій Олімпіяді, самостійно під своїми національними прапорами.

У дальшому Уткін намішав „горох з капустою" та звичайно брехнею, коли написав, що до коаліції „Заборонити Ради", що плянувала інші акції, входили „колишні нацисти, фашистські недобитки, бандерівці, монархісти, релігійні фанатики і екстремісти, ку клукс кланівці, дисиденти і ін." Українські організації, що їх загально Уткін називає „бандерівцями", плянували і провели цілком інші та успішні акції. Саме про ці акції автор писав: „... Зокрема, керівництво українських клерикально-націоналістичних організацій плянувало провести дні Олімпійських ігор в Лос Анджелесі велику антирадянську маніфестацію з вимогою створення 'вільної української держави' і звільнення ув'язнених борців опору' (тобто різних відщепленців, покараних радянським судом за скоєні злочини)".

Так називає цей кандидат на історика людей, що люблять свою батьківщину, мову культуру і прагнуть визволитися від російського поневолення.

Смішно теж читати, що буцім то „на проведення антирадянських провокацій імперіялістична буржуазія передбачала асиґнувати 50,000 долярів, залучити майже 10,000 доморощених антирадянщиків і фашиствуючих молодиків. Українські буржуазні націоналісти, відмітив автор того пашквілю „поширювали думки про те, що Радянський Союз нібито хотів використати олімпійські ігри для своїх шпигунських цілей, враховуючи той факт, що в Каліфорнії сконцентрована компютерна і ракетна індустрія"....Саме „українським буржуазним націоналістам" Уткін приписав ще багато інших „гріхів", через які, мовляв СССР не зміг взяти участи в Лос-Анджелеській Олімпіяді.

А закінчив цю свою статтю Уткін таким ствердженням: „...Виконуючи волю імперіялізму, українська клерикально-націоналістична еміґрація прагне створити різні спортові товариства, проводити спортові змагання з метою залучити зарубіжних українців та інших еміґрантів до активної пропаґанди націоналізму, релігії, антирадянщини, обріхування фізкультурно-спортового руху в нашій країні. Відвертий антикомунізм, політизація діяльності зарубіжних спортово-націоналістичних організацій українських еміґрантів (так званих релігійних громад) звужують їхню соціяльну

(Закінчення на стор. 4)

О. Г-ка

„Думка" шукає спонзорів

Під час гарячого літнього сезону, коли всі громадські установи мають свою вакаційну перерву, члени мішаного хору „Думка" продовжують свою працю. Кожного тижня в домівці дуже прихильної для хору інституції, якою є Український Спортовий Клюб, відбуваються співанки. Для кожного хто розуміє хоровий спів важко не запримітити величезного вкладу праці диригента Семена Комірного, який старається, щоб голоси хористів звучали якнайчистіше і найкраще. Хористи зі своєї сторони перевіряють себе, намагаються не опускати проб, приїжджаючи з далеко віддалених місцевостей — сповняють свій обов'язок співаків якнайкраще.

Час летить стрілою й турне хору по Европі — про що вже писалося в пресі — недалеко. Хор буде концертувати перед нашими братами — громадянами, які залишилися в Европі, як теж перед чужою публікою, презентуючи красу нашої пісні. Якщо хтось думає про відпочинкову прогульку, турне „Думки" нею не буде, бо хор співатиме сім-вісім кон-

(Закінчення на стор. 3)

Ігор Витвицький

ШУКАЮЧИ ПРАВНИХ ОСНОВ

V

Стаття 68 республіканської конституції вияснює, що „Поза межами, зазначеними в статті 73 конституції СРСР, Українська РСР самостійно здійснює державну владу на своїй території". Щоб не входити в деталі, скажемо тільки, що поза межами тієї статті, для самостійного здійснювання республіканської влади залишається справді небагато.

Нормально кожній суверенній державі належить власність землі та всіх матеріяльних ресурсів на її території. В тому відношенні стаття 11 республіканської конституції постановляє, що: „Державна власність — спільне надбання всього радянського народу, основна форма соціялістичної власності. У виключній власності держави є: земля, її надра, води, ліси..." і т. п. Однак відповідна стаття союзної має ідентичний текст. Отож можна б думати, що тут маємо до діла з якоюсь співвласністю. Але, щоб не залишалось будь-якої неясности щодо цього, стаття 75 союзної конституції каже: „Територія Союза РСР єдина і включає території союзних республік". Так значить суверенна республіка ніби існує ,але її територія належить не їй, а Союзові.

Як знаємо, багато говориться й пишеться про право вільного виходу республік із Союзу, яке до речі задокументоване в кожній із згаданих тут конституцій. Так у статті 71 республіканської конституції сказано: „Українська РСР зберігає за собою право вільного виходу з СРСР". Але в зв'язку з наведеним вище застереженням із статті 75 союзної це право зависло на знакові запитання. Яким способом республіка може вийти із Союзу, не маючи права на свою територію це, як то кажуть, добре питання. Згаданий американський автор Аспатурян з цього приводу пише: „Таким чином право виходу не може взагалі бути кваліфіковане, як право, навіть по формі".

Стаття 33 союзної конституції встановлює єдине союзне громадянство, так що кожен громадянин республіки є в першу чергу громадянином СССР. Тоді республіканське громадянство залишається на рівні реґіональної приналежности.

У республіканській і в союзній конституції існує постанова, що територія союзної республіки не може бути змінена без її згоди. Та от візьмім повоєнні зміни кордонів між УССР і Польщею та Чехо-Словаччиною. Вони були закріплені формально в договорах без участи українських представників. Не був вийнятком у тому відношенні навіть договір із Чехо-Словаччиною з 29-го червня 1945 року про прилучення Карпатської України до УССР.

Справу закордонних зв'язків вирішує стаття 74 республіканської конституції, де говориться, що „Українська РСР має право вступати у відносини з іноземними державами, укладати з ними договори і обмінюватись дипломатичними і консульськими представниками, брати участь у діяльності міжнародних організацій". Насьогодні постанови цієї статті здійснені постільки, що УССР має своє представництво в Організації Об'єднаних Націй, однак ані дипломатичних, ані консульських представництв ця республіка за кордоном не має, а задовольняється всесоюзними.

Питання евентуальних суперечностей між постановами республіканської і союзної конституції вирішує стаття 74 союзної, яка встановляє, що : „На випадок розходження закону союзної республіки із загальносоюзним діє закон СССР".

Так от постає законне питання: що це за держава, яка не розпоряджає ані своїми матеріяльними, ані людськими ресурсами і яка зрештою не має навіть права власности на свій основний фонд — на свою територію. Ясно, що сам прикметник „суверенна", який має визначувати її статус, цього статусу їй не дає. Тоді й зрозуміло, що цю „суверенність" має право захищати не вона, а її дбайливий опікун. Він же в тому єдино зацікавлений.

Конституція з 1977 року відрізняється від попередньої у різних пунктах і, щоб розглядати їх тут зайняло б надто багато місця. Все таки на один із них слід звернути увагу. У вступі до нової республіканської конституції говориться, що: „склалась нова історична спільність — радянський народ" та, що „завдяки послідовному проведенню ленінської національної політики і побудові соціялізму в СРСР вперше в історії успішно розв'язано національне питання". Далі говориться там, що „народ УРСР усвідомлює себе невід'ємною частиною усього радянського народу". Це новизна, якої в попередній конституції не було. Виходило б, що саме в такому виді здійснюється розв'язка національного питання в Совєтському Союзі. Як відомо, ця нова спільність склалась по лінії послідовно проводженої політики „злиття націй", яка на практиці ніщо інше, а загальна русифікація.

Паралельно, про совєтський народ є мова теж у вступі до союзної конституції. Там він виступає, як номінальний суверен, який проголошує основи нової конституції. Однак, усім відомо, що справжнім сувереном у СССР є всесоюзна компартія. Про це сказано в статті 6-ій союзної конституції так: „Керівною і спрямовуючою силою совєтського суспільства, ядром його політичної системи, державних і громадських організацій є комуністична партія Совєтського Союзу". Сказано ясно. А поскільки компартія України є фактично філіялом союзної, то таке ж і відношення республіканської влади до союзної.

Беручи загально, совєтська конституція — це особлива суміш законних приписів і пропаґандивного баґажу так, що інколи важко виділити одне від одного. Звідти і стільки загадок і протиріч.

Реально оцінюють правний статус совєтських республік практичні політики. Ще під час Ялтинської конференції член американської делеґації, пізніший державний секретар Бирнс, інформуючи президента Рузвелта, сказав, що „насправді совєтські республіки не більш самостійні, як наші стейти". Подібно дивився на цю справу й член американської делеґації на конференцію у Сан Франсіско сенатор Ванденберґ. А коли в 1953 році УККА звернувся із запитанням до урядів ЗСА і Великобританії, чи вони визнають Українську ССР, то у відповіді уряду Великобританії було сказано, що він визнає Совєтський Союз, частиною якого є Українська ССР. Відповідь американського Уряду була ще ясніша — в ній ствердженo, що американський Уряд ніколи не визнав, що Українська ССР — це окрема політична одиниця.

А оце декілька місяців тому назад появилась у пресі вістка, що група американських послів і сенаторів

(Закінчення на стор. 4)

Л. Заревич — королева етнічних груп Дітройту

Молоденька, 17-річна Ліда Оксана Заревич, студентка 11-ої кляси середної школи Непорочного Зачаття, була вибрана королевою Українського Фестивалю на 1985 рік. Як така, вона взяла участь у конкурсі на королеву етнічних груп Дітройту на 1985 рік. Конкурс відбувся у п'ятницю 31 травня ц.р. на Гарт Плаза в цьому місті. Судді брали до уваги знання культури свого народу, культурно — мистецькі зацікавлення й осяги в цій ділянці як, наприклад, танці, гра на музичному інструменті, спів і т. п., як також зовнішний вигляд і загальні знання кандидаток.

Кандидатки були одягнені у їхніх народних строях. На кільканадцять контестанток Ліда вибилась на перше місце і була проголошена королевою фестивалю „Довкола світу", і, в наслідок цього, вона стала королевою етнічних груп Великого Дітройту на 1985 рік. Ліда одержала багато гарних нагород і буде репрезентувати усі етнічні групи протягом року під час різних імпрез. У її палаті є ще одна філліпінка і одна югославка.

Ліда Заревич, прикладна

Ліда Оксана Заревич

учениця, пластунка, активна у молодечих організаціях і свідома українка, є дочкою Оксани і Маріяна Заревичів.

Лідія Заревич своєю красою і наполегливою працею зуміла вибитись на перше місце між численними кандидатками й цим принесла славу доброму українському імени.

Зенон Василькевич

Загальні збори товариства "Рідна Школа" в Дітройті

Звітні збори товариства, що є власником Школи Українознавства відбулися 15-го червня ц. р. у будинку Українського Культурного Центру у Воррені, Миш.

Збори відкрив голова товариства Ігор Іваницький і на його внесок присутні вибрали провідником зборів Любомира Липецького.

Згідно зі звітом уступаючого голови, Товариство відбуло у звітному часі 10 засідань управи, з яких одне засідання відбулося з батьками учнів Школи Українознавства, одне — з учителями школи, два засідання — з батьками цьогорічних матуристів і шість звичайних сходин управи товариства.

У звітному часі відбулися вакаційна зустріч на Діброві, різдвяна зустріч та матуральний вечір. Голова, зокрема, відмітив особливо успішну різдвяну зустріч, яка відбулася під вмілим проводом фінансової референтки управи Уляни Мазяк. У влаштуваній різдвяній Ялинці допомагали коло 80 відсотків матерів шкільної молоді. Ялинка відбулася при вщерть заповненій залі у новонабутому будинку отців Василіян у Воррені. Завдяки рекомендації голови Ради Директорів Богдана Андрушкова, кредитівка "Самопоміч" згодилася покрити кошти утримання двох кляс школи українознавства (3, 500 дол.) у шкільному році 1984-1985. Голова товариства подякував усім членам управи товариства, учителям школи та всім громадянам, що давали щедрі пожертви з нагоди різдвяної коляди.

Секретар управи й референт членства інж. Степан Білий повідомив, що він написав 10 протоколів засідань управи. Дійсних членів товариства, що платять членські внески, було 184 осіб. Референт членства виготовив висилку повідомлень про загальні збори товариства разом з пригадками про вплачування членських внесків.

Інформаційна референтура (і О. Сливинський,) виготовила також в масовій кількості летючки з приводу всіх імпрез товариства, як також під час вакацій про початок нового шкільного року. Референтура вислала у звітному часі 32 листи до громадян і організацій у різних справах, повязаних з працею товариства і його Школи Українознавства.

Фінансова референтка управи Уляна Мазяк повідомила, що приходи товариства у звітному часі були на суму 23,807.91 дол. Це були надходження із шкільних оплат, коляди, пожертв, імпрез та членських внесків. Витрати становили 24,689.89 дол.: платні вчителям, оплата за приміщення школи у будинку отців Василіян, оплати для шкільної ради, за учительські конференції, поштові витрати тощо. Готівка товариства була на контах „Рідної Школи" в кредитівках "Самопоміч" і "Будучність". У дискусії взяли участь Уляна Мазяк, д-р Микола Григорчук, Марія Лісовська та інші.

Після дискусії відбувся вибір нової управи ,до якої увійшли: Ігор Іваницький — голова, д-р Микола Григорчук — заступник голови, Роман Максимович — другий заступник, інж. Степан Білий — секретар і референт членства, Осип Сливинський — інформативний референт, проф. Степан Віхар — культурно-освітний референт, Ірина Петріна - референт шкільництва, Богдан Кордуба — референт шкільних книжок, Дарія Федорів — референт знаряддя, Христина Панасюк — референт світлички СУА, Юрій Ласка — правний дорадник, Ярема Козак — мистецький дорадник; член управи без призначення — Уляна Мазяк,Нуся Чубата, Рома Фігач, Тамара Петращук та Ліда Врублевська; скарбник — Вікторія Максимович; контрольна комісія — Любомир Лепецький та Калина Миколенко.

Осип Сливинський

Капеля Бандуристів у Фініксі

Заходом місцевого Відділу Українського Конгресового Комітету Америки, головою якого є Михайло Агащук,було створено комітет на чолі з Ярославом Росолою для зорганізування приїзду славної Капелі Бандуристів до Фініксу 11-го травня ц.р.

Капеля Бандуристів виступила в найкращій театральній залі „Симфоні Голл" із своїм маестром Володимиром Колесником знаним ще з України, з Києва,з оперових виступів. І сьогодні він виступає в українських операх, симфонічних концертах, а також є дириґентом-маестром Капелі Бандуристів.

Капеля носить ім'я славного сина України, поета-генія Тараса Шевченка.

В часи коли в Україні ворог нищить нашу мову, наше рідне слово, Капеля Бандуристів у турне по містах Америки,Канади,Европи, Австралії несе українцям розсіяним по цілому світі, своєю кобзою і піснею давню славну історію про наш рідней край. Вони, амбасадори — патріоти,ознайомлюють і чужинців, що Україна була, є буде.

Тільки любов до рідного краю, до до України могла зорганізувати цей чудовий ансамбль бандуристів.

Програму о год. 8- ій вечора відкрила комішонер Арізони. Вона прочитала привіт для Капелі Бандуристів від губернатора Б. Бебіта. Від імені відділу УККА у Фініксі привітала Віра Тафт. Хор започаткував концерт піснею в англійській мові „Яка гарна ти, моя Америко".

Бандура для усіх нас, українців, — це неначе книжка давної історії України, це символ волі, це традиція, про яку часто писав Тарас Шевченко. Чудовий одяг бандуристів полонив глядачів. Піснею „Грай, Кобзарю ! " започатковано українську програму. Музака і хор чарували слухачів. Ми на хвилину переносилися думками на Україну, бачили її славну за часів наших князів, гетьманів, геройські битви козаків у боротьбі за державність і битву наших героїв у Карпатах. Наші серця наповнювалися щастям, радістю.

Програма проходила неначе на фільмовій стрічці, повна бадьорости і гордости. Це були справді воїни без зброї, що брали наші серця у полон. Солісти були найкращими у світі. Побіч мене сиділи американського походження молодята і казали „цей соліст / Я.Цісарик/ — кращий від італійського Паворотті". Пісні українські — це перлини, що єднають давнину — минувшину із теперішнім часом. Пісні історичні були пересипані жартівливими, що давало змогу слухачеві змахнути сльозинку з очей і весело засміятися.Бурхливі оплески по кожній точці додавали охоту Капелі Бандуристів до дальшої праці — несення української історії,культури і традиції серед своїх і чижих. Вони неначе принесли нам чар України, „євшан-зілля". Остання пісня „Вставай,народе! " була така могутня, бо це наша історія, нами пережита. Ми всі були свідками цієї геройської битви. Ця пісня піднесла дух у молодій ґенерації,котра була і є гордою, що належить до нації, яка родить героїв і ніколи не вмирає.

Капеля Бандуристів є на дуже васокому мистецькому рівні. Ми, українська громада міста Фініксу, без межно вдячні усім виконавцям Капелі та її дириґентові - маестрові В. Колесникові що принесли нам пісню з бандурою — „євшан-зілля" з України та наповнили наші серця радістю і гордістю.

З вдячності діти обдарували Капелю Бандуристів чудовими китицями рож.

Марія Чорненька

Заслужене академічне підвищення

У березні 1985 року Лава правителів Манітобського університету підвищила д-р Іраїду Ґерус-Тарнавецьку до повного професора і звання це їй зараховано від 1-го липня 1984 року. Як відомо, таке академічне звання надається на основі науково-дослідчої праці кандидата, його публікацій та міжнародного визнання.

Д-р І. Ґерус-Тарнавецька є професором у департаменті славістики Манітобського університету. По своїй академічній спеціяльності вона займається східньослов'янською філологією (мовознавство, ономастика, кирилична палеографія), а передусім дослідами різних аспектів української мови з погляду діяхронічного і синхронічного. Останнім часом вона досліджує українську мову на Північноамериканському континенті, зокрема в ситауції її мовних контактів та мовної інтерференції. Загально на досліди проф. Тарнавецької було придідено чимало урядових дотацій, з чого понад 35,000 дол. — на досліди української мови в Канаді.

Проф. Іраїда Ґерус-Тарнавецька широко відома своєю науково-дослідчою працею. Вона часто брала участь у міжнародних наукових конференціях, представляючи висліди своїх дослідів, які там обговорювано спеціялістами-славістами та ономастами. Багато з цього вже опубліковано в наукових журналах. Серед друкованих праць проф. Тарнавецької нараховується понад 60 титулів, а з того чотири книжки.

Крім наукової праці, проф. Тарнавецька виконувала і далі виконує різні функції у багатьох академічних і адміністративних комітетах; вона є членом низки академічних і громадських організацій, де займала чи займає провідні позиції; вона часто дає публічні виклади і взагалі є активною в суспільному житті. За цю працю її було вшановано окремими відзначеннями.

І. Тарнавецька є дочкою архипресвітера д-р Сергія і Анни Ґерусів, що походять з Волині. Вона одружена з Михайлом Тарнавецьким, професором електроінженерії Манатобського університету. У них є дві доньки, обидві вже одружені.

С.Я.

У ВІВТОРОК, 16-ГО ЛИПНЯ, в Нікосії на Кипрі, вилетів у повітря будинок, в якому знаходилося бюро Палестинської Визвольної Організації (ПВО). Представник поліції сказав, що вибух був викликаний, мабуть, бомбою. Він сказав також, що була поранена при цьому одна особа.

СОТНІ ЕТІОПСЬКИХ жидів влаштували марш протесту проти рішення ізраїльських рабинів не вважати їх жидами Марш почався на півночі країни і повинен був закінчитися у Тель Авіві. Лідери демонстрації перервали марш після того, як прем'єр-міністер Ізраїля Шімон Перес погодився обговорити з представниками етіопських жидів їх проблеми.

Помер визначний громадянин

У понеділок, 28-го квітня ц.р., у Джерзі Ситі помер Франц Колодій, один із найвизначніших українських громадських діячів в Україні, а потім на поселеннях.

Ф. Колодій народився 5 -го квітня 1897 року у Могильниці біля Теребовлі у родині Теодора і Мокрини Ломницьких. Ще юнаком він переїхав з батьками до Тернополя, і з тим містом було пов'язане його життя аж до часу великого ісходу. Там він був учнем української державної гімназії і там під час Першої світової війни його покликали до австрійського війська, з яким перебував на італійському фронті. Після упадку австро-угорської монархії він повернувся пішки з Італії до Тернополя і вступив у ряди Української Галицької Армії, з якою перебував увесь її тернистий шлях. Повернувшись щасливо до Тернополя, Колодій завершив гімназійну освіту і у липні 1921 року вписався в Український Тайний Університет у Львові, де закінчив два роки права. Якраз у той час на наших землях шаліли польські карні загони і виловлювали та винищували своїх дійсних або уявних противників українців. Це привело по деякому часі до створення Української Військової Організації (УВО). До т. зв. „Третьої групи" УВО, що рекрутувалася з абсольвентів гімназії та молодих студентів, включився також Франц Колодій і став одним із найактивніших її членів. Це було причиною його арешту 3-го грудня 1924 року з якого по довгому слідстві його звільнили 7-го лютого 1925 року. Коли ж діяльність УВО припинилась, він не переставав цікавитись українською політикою та сприяти їй. Вміжчасі він допомагав упорядковувати бібліотеку тернопільської філії „Просвіти" і сам постійно читав. Одночасно був членом різних студентських товариств і працював для них. У 1927 році Колодій одружився з Марією з Юськевичів, відомою суспільною діячкою в Україні і на еміграції. Після безуспішної спроби оснувати своє власне підприємство, він включився в економічне життя Тернопільщини, став співосновником кооперативи „Будучність", а у 30-их роках працював на фабриці паперів „Калина". Тоді таки він був членом майже всіх українських товариств Тернополя, при чому найближчим його серцю товариством була „Бесіда", у якій він був постійним гостем. Допомагав організувати студентське товариство „Молода Громада" в Тернополі і співпрацював з ним. У часі першої большевицької окупації був заарештований і лише чудом вийшов на волю. У

Св. п. Франц Колодій

липні 1941 року Колодій став членом міської управи в Тернополі, і завдяки йому ключеві позиції у місцевих торговельних підприємствах дісталися у руки наших людей.

Переживши щасливо воєнне лихоліття, Ф. Колодій опинився з родиною в Баварії, спочатку в Кірхдорфі, пізніше у таборах Карльсфельд і Берхтесгаден. Звідти виїхав у 1951 році до Америки і осів у Джерзі Ситі. Тут він був співосновником кредитівки „Самопоміч" і працював для неї понад 20 років. Був також два роки членом управи централі товариства „Само поміч", а у його філії у Джерзі Ситі був довгі роки головою. Допомагав оснувати філію УККА в Джерзі Ситі і був в ній секретарем, відтак касиром. Великий прихильник студіюючої молоді, він був 11 років касиром КОДУС-у. Крім цього, був членом Народного Дому у Джерзі Ситі, товариства „За патріярхат", понад 15 років касиром 169-го відділу СУК „Провидіння" та активним членом Земляцького об'єднання „Тернопільщина". При виданні трьох томів його збірника „Шляхами Золотого Поділля" він послужив прецінними інформаціями.

Ф. Колодій належав до людей, про яких завжди говорять з любов'ю, подивом і пошаною. Безмежно щирий, прямолінійний і правдолюбний, він був взірцевим мужем, батьком і дідусем для своєї найближчої родини та незаступним прихильником і добродієм для членів дальшої родини. Як громадянин він служив прикладом обов'язковости, точности і відданости своєму народові. Він прожив дуже хосенне життя, і, кажучи словами Івана Франка, „усе, що мав, він віддав для одної ідеї і горів, і яснів, і страждав, і трудився для неї". Як християнин і вірний син свого народу, Покійний заслужив на найкращу згадку й наслідування.

О.К.

„Думка"...

(Закінчення зі стор. 2)

цертів у десятьох днях (Англія, Німеччина, Австрія і Франція, тура через Швайцарію).

Виступ включає концерт у славному Моцартеум у Зальцбурзі, як теж листопадову академію в Мюнхені та Службу Божу у Штрасбурзі, Франція.

На заклик хору допомогти йому фінансово вже відгукнулися деякі наші жертвенні установи та громадяни, за що „Думка" їм щиро вдячна (окрема подяка в пресі). Все ж таки перевезти хор, доповнений співаками до складу 70 осіб, це не те що хорова група зложена з 30-ти чи 35-ти людей. Багато з хористів покриває велику частину коштів, багато з них невтомно збирає фонди при допомозі фестивалів, виграшів тощо, але теж деякі з них є неспроможні фінансово покрити кошти. Є великі видатки на оплати заль, афішів, програмок у трьох мовах і т.п. Тому „Думка" апелює до людей, які є спроможні уфундувати дорогу одному хористові чи хористці та стати членом фундатором або фундуючи половину дороги — стати членом-добродієм.

За цей жест і зрозуміння значення хорового мистецтва, „Думка" помістить окреме оголошення в пресі та відзначить цих людей на своїх імпрезах як членів-фундаторів, зглядно добродіїв.

Адреса „Думки": Ukrainian Chorus „Dumka", c/a I. Rakowskyj, 1853 Haight Ave., Bronx, N.Y., 10461.

Помер В. Данилюк

Лакаванна, Н. Й. У четвер, 23-го травня 1985 року, помер Володимир Данилюк, член 149-го Відділу Братства Пресвятої Діви Марії УНСоюзу в Лакаванні, Н.Й.

В. Данилюк народився 27-го вересня 1914 року в селі Богатківці, повіт Підгайці в Україні. В травні 1950 року став членом УНС. Покійний залишив у глибокому смутку дружину Марію, з дому Петрик, брата Стефана в Україні, ближчу та дальшу родину в Америці і Україні та численних друзів.

Св. п. В. Данилюка похоронено 28-го травня на цвинтарі Святого Хреста в Лакаванні.

Св. п. В. Данилюк

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Приятеля

бл. п.

ОРЕСТА АВДИКОВИЧА

на ФОНД БУДОВИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ в Ню Йорку складаємо 100.00 дол.

і висловлюємо найсердешніші співчуття для Родини.

Інж. Орест і Марія ГЛАДКІ

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

за спокій душ

бл. п.

Дарії з Шухевичів

і Володимира

СТАРОСОЛЬСЬКИХ

ЯКІ ЗГИНУЛИ У СИБІРУ

буде відправлене

27-го липня 1985 р., о год. 7-ій веч.

в церкві св. Івана Хрестителя, Гантер, Н. Й.

Родичів, Свояків, Приятелів, Знайомих

до участи запрошують ,

ДІТИ з РОДИНАМИ, ВНУКИ, ПРАВНУКИ

У глибокому смутку повідомляємо

Родину, Приятелів і Знайомих,

що у четвер, 18-го липня 1985 р., упокоїлась в Бозі

наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА І ДОНЬКА

бл. п.

Джозефіна Мурза

народжена 1939 р. в Старій Гуті, членка Кружка Матерей при школі св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

ПАНАХИДА у неділю, 21-го липня 1985 р., о год. 7:30 веч., в похоронному заведенні Union Funeral Home — Lytwyn and Lytwyn, Union, N.J.

ПОХОРОН в понеділок, 22-го липня 1985 р., о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя і о год. 9:30 на цвинтар Hollywood Cemetery, Union, N.J.

Горем прибиті:

чоловік — ІВАН

дочки — КАТЕРИНА І МОНІКА

мама — МАРІЯ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями,

що 16-го липня 1985 р. з волі Всевишнього

відійшла від нас у Вічність

наша Найдорожча

СЕСТРА, ШВАҐЕРКА І ТЕТА

маґістер фармації бл. п.

Стефанія Весела

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 20-го липня 1985 р. з церкви Богоявлення Господнього в Рочестері, Н. Й. на місцевому цвинтарі.

Безмежним горем прибиті:

сестра — СЛАВА І ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕЗ

з дітьми і внуками

та ближча і дальша Родина

Шукаючи...

(Закінчення зі стор. 2)

запланувала внести проєкт закону, який обмежив би фінансування ОН урядом ЗСА з уваги на особливу позицію Совєтського Союзу в цій організації. Одним із аргументів того законопроєкту було те, що Совєтський Союз користується трьома голосами тоді, коли на ділі Україна і Білорусь є тільки провінціями в складі Союзу.

Згадаймо ще, який погляд на цю проблему мають наші політв'язні в Совєтському Союзі. Ще в 1979 році українські політв'язні написали заяву спрямовану до ОН в справі підневільного статусу України. У цій заяві 18 підписаних, а між ними Лук'яненко, Руденко, Бердник, Матусевич, Маринович, Тихий, Шухевич та інші пишуть так: „Як не державна нація, Україна не визначає свій політичний розвиток і не провадить незалежної ні внутрішньої, ні зовнішньої політики. Всупереч національних інтересів Україна включена до російської політичної системи з її імперіялістичними прагненнями до світового панування і супроти своєї волі, природними і людськими ресурсами, збільшує індустріяльну і військову потужність імперії і тим самим збільшує міжнародне напруження і загрозу нової світової війни, що може завдати нещасному народові ще більше лиха ніж голод в 1933 році". Далі підписані заявляють, що метою Українського Національно-Визвольного Руху, який вони репрезентують, є домогтись виходу України з СССР і просять, щоб Україну зареєстровано, як колонію СССР та, щоб вжито заходів для звільнення її від російської окупації.

Можна б думати, що таке „суверенне" становище совєтських республік задовольняє централістів і неділимців різної масти. Та от ні — їм цього мало. У своїй промові з нагоди близького проголошення нової конституції в жовтні 1977 року Брежнєв згадав про деяких товаришів, які вимагали: „ввести до конституції поняття єдиної радянської нації, ліквідувати союзні і автономні республіки, або різко обмежити суверенність союзних республік, позбавивши їх права виходу з СРСР, права на зовнішні зносини". Але на захист прав республік став сам Леонід Ілліч і тим товаришам не повезло. Однак так, як справа стоїть сьогодні, совєтський „прогрес" по їхньому боці, що й наближує їхні бажання до здійснення.

А покищо, членство Української ССР в організації Об'єднаних Націй є довершеним фактом. Очевидно, якщо ставити справу в площину державного права, то цій республіці в організації ОН не місце. Однак поза правним аспектом є один не маловажний фактор, що його ми залишили поза увагою. Це український нарід. Ніхто інший, тільки він є основою тієї совєтської республіки дарма, що виявити своєї волі не має змоги. Отож, коли ставити справу в ширшу площину, то можемо погодитись з покійним Констянтином Савчуком, який писав: „Здається, що українська нація, історично спаяна спільнота, має невід'ємне право належати до світової організації цивілізованого суспільства, не зважаючи на те, чи її можна вважати суверенною і незалежною, чи ні та чи вона заступлена справжніми, чи накинутими представниками".

Виставка мистецьких творів П. Іванець

Під патронатом ОУЖ, з огляду на відсутність авторки, відбулося у суботу,18-го травня 1985 року, у головній авлі Українського Вільного Університету в Мюнхені відкриття мистецької виставки олійних картин, пейзажів і рисунків Парасі Іванець відомої мисткині в Канаді, яка творить у дусі модерного мистецтва, а також іконографії. Своєю творчістю вона здобула собі признання серед своїх і чужих мистців.

Виставку відкрила голова ОУЖ Надія Васькович, вітаючи присутніх на вернісажі, зокрема ректора УВУ проф. В. Янева, як господаря,та д-ра Йосифа Сірку, що зайнявся підготовою і влаштованням виставки.

Д-р Й. Сірка подякував Об'єднанню Українських Жінок у Мюнхені за патронат, Н. Васькович за відкриття, проф. В. Яневу за приміщення в УВУ, в залі якого вже відбулися виставки українських мистців на еміграції. Зупиняючись на творчості наших мистців на еміграції, д-р Сірка вказав на їхню патріотичну настанову, що в трудних обставинах стараються зберегти свою мистецьку окремішність. Доповідач оправдувався, що з огляду на віддаль і пов'язані з цим організаційні кошти йому не вдалося ширше представити творчість мисткині більшими картинами, зокрема картинами українських церков в Канаді, але він все таки старався вибрати дещо з менших картин, щоб таким чином представити дещо з її творів, бо своєю мистецькою працею вона значно збагатила українську культуру на еміграції, зокрема в Канаді.

Парася Іванець (Криса) походить з Львівщини (село Піддубці, повіт Рава Руська). В молодості, в наслідок воєнної хуртовини Другої світової війни опинилася в Німеччині, як і тисячі тодішних наших біженців, які залишились без перспективи повороту, виїхала в 1948 році до Канади.

Мистецтво плекала вона з ранньої молодисти, проте і в Канаді перші роки не дозволяли вповні віддатися покликанню малярства і щойно „ставши на ноги" в новій країні, за порадою приятелів, вона рішила поглибити мистецьке знання, вступивши до студії проф. Юрія Буцманюка, який спрямував її до Альбертського університету, де вона студіювала мистецтво і малярство в 1958-1963 роках. На виставці вміщено кілька картин і рисунків, що відтворюють її мистецькі спроби того часу. Тематика її ранньої творчости відображає спомини з України, що відтворюють картини „Дорога в село", „У поле"(1961) „У лісі"(1962), „Галява" (1965), та канадську дійсність - „Осінь"(1960), „Гірський краєвид"(1964) із позначенням гір більш стрімких від Карпат. Зі студентського часу є також і окремі рисунки,які свідчать про хист авторки.

Проф. Ю. Буцманюк вміло оцінив малярський хист П. Іванець і старанно слідкував за її мистецьким ростом, допомагав своїми порадами.Вона бере участь у групових виставках і конкурсах в Канаді, на яких окремі її твори були відзначувані або премійовані, як в Едмонтоні в 1967 та 1969 роках. З двома своїми картинами взяла вона участь у виставці мистецького клюбу у Нікосії, на Кипрі.

Ставши загальновизнаним мистцем, майстром пензля, П. Іванець береться за важливу роботу, що тривала більше десяти років. З поміччю свого чоловіка вона постановила зобразити, а часом і відтворити з фотографій,українські церкви в Альберті, і зокрема т. зв. „Фармерські церкви", які збудували українські піонери в Канаді, поселюючись в Альберті. Певна частина цих церков існує сьогодні тільки на картинах П. Іванець, бо на їхніх місцях вже побудовано нові церкви.

В 1975 році відбулася в Едмонтоні виставка 100 її картин українських церков Альберти, яку дуже високо оцінила українська англомовна преса, що заохочувала авторку до дальшої творчої праці, до змальовування цих наших історичних пам'яток на преріях Канади. Тоді альбертська телевізія присвятила творчості П. Іванець окрему програму про українські церкви. Подібно провела в 1975 році одногодинне інтерв'ю з нашою мисткинею і радіостанція,проголосивши її „жінкою тижня" і нагородила дипломом з нагоди Міжнародного року жінки.

При цьому слід також згадати, що П. Іванець є співавтором „Західньо-канадського Збірника" з 1978 року, який інформує про українські церкви на заході Канади — в Саскачевані. Її праця над змальовуванням, або радше над картинним збереженням українських церков продовжувалася. Вона намалювала на полотнах понад 150 церков, до яких також зібрала і документальний матеріял, що має велику етнологічну вартість. Ці картини мають появитися окремою книжкою, окремим збірником з картинами понад 150 українських церков, який тепер готується до друку.

Д-р Й. Сірка згадав, що в творчому дорібку П. Іванець є також іконостас в церкві св. Йосафата в Едмонтоні, який не встиг докінчити пок. проф. Ю. Буцманюк, і працю свого колишнього вчителя докінчувала П.Іванець, намалювавши в ньому головні ікони.

На виставці в УВУ,яку оглянули присутні, було 45 картин, в тому числі цікаві композиції квітів, рівнинні і гірські краєвиди (українські і канадські),рисунки. Портрет дівчини „Гуцулка" (1966) вказує,що портрети олійні людей є композиційно вдалими, реалістичними, але в стилі більш модерному, радше імпресіоністичному, що надає цьому творові певного ліричного забарвлення. Мисткиня проявляється і в інших мистецьких жанрах, вживаючи акварелі,темперу і акрилик, а також вугіль і олівець.

В минулому П. Іванець мала свої мистецькі виставки в багатьох містах Канади і Америки: Едмонтон, Калгарі, Ріджайна, Торонто, Філядельфія, Ню Йорк і інших. Під сучасну пору живе мисткиня недалеко Ніягари, в місті Сент Кетеринс в Канаді.

Мюнхенські відвідувачі виставки могли ознайомитися тільки з вастиною творчости Парасі Іванець. „Західньоканадський Збірник" містить більше картин наших церков у Канаді.

Д-р Б. Кузь

Сходини і пікнік 13 - го Відділу СУА в Честері

Неділю, 26 - го травня провели членки 13-го Відділу СУА надзвичайно приємно і корисно. В той день відбулись в гостинному домі панства Сольчаників сходини-пікнік, на котрі запрошено сусідній 2-ий Відділ СУА.

Голова 13-го Відділу Тамара Пац привітала гостей і пояснила, що сходини присвячені відміченню 100-літньої річниці українського жіночого руху. Рік тому в 1984 році Союз Українок Америки присвятив цій річниці свою XX конвенцію.

Реферат на тему жіночого руху опрацювала і відчитала культурно-освітня референтка Ірина Назаревич. Вона представила незавидні обставини тодішньої жінки, чи то на селі, чи у місті. Жінка, переобтяжена працею, знала тільки свою хату, займалась вихованням дітей і, крім церкви, не знала нічого більше. Вона жила своїм замкненим життям без жадних стремлінь і аспірацій. 100 літ - це великий шмат часу. Непомітно, поволі пройшовши тяжкий шлях, українська жінка здобула освіту, рівноправність і зайняла належне їй місце у всіх ділянках супільного життя. В рефераті були згадані всі чільні жіночі постаті, котрі були рушійною силою в поході до поступу. Тому що порушена тема була близька жіноцтву, вив'язалася дискусія.

По дискусії голова пригадала, що в 1934 році Союз Українок на рідних землях відзначив 50-ліття жіночого руху величавим конґресом, який відбувся в червні 1934 року в Станиславові. Голова попросила Софію Мельник, котра була учасничею того конґресу, поділитися своїми враженнями. С. Мельник зазначила, що в той час була ще дуже молодою дівчиною, котра попереднього дня склала іспит зрілости і не мала ще змоги запізнатись з громадською працею.

Конґрес зробив колосальне враження. Бездоганна підготовка конґресу, діловитість нарад, цікаві теми, численність учасників, присутність визначних жінок, таких як достойна Софія Русова, Зінаїда Мірна, сен.Олена Кисілевська, Харитя Кононенко, посол Мілена Рудницька та багато інших відомих і визначних. Якщо пам'ять не зраджує, то, здається,з Америки або з Канади делеґаткою була Ганка Романович.Захоплення викликало величаве свято селянки, прекрасні концерти і равт п.з. „Шануймо народну ношу". Крім того, віче, дискусії, резолюції, а понад усе своя тепла атмосфера. Відчувалося піднесений настрій і враження, що всі ми, присутні, належимо до одної нації, що всі ми,як рідні сестри,як одна родина.

С. Мельник закінчила свій спогад так:„Я досьогодні вдячна моїй бл.п.мамі,котра виїжджаючи на конґрес скоріше,радила мені відразу ж по іспитах приїжджати і не пропустити нагоди, котра трапляється в житті тільки раз".

На закінчення голова Т. Пац відчитала вірш Зої Когут п.з.„Жінкам".

По діловій частині господині запросили присутніх до обильного буфету, де була нагода запізнатися ближче з членками 2 - го Відділу, поговорити, посміятися і заспівати.

Софія Мельник

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ — СПИСОК Ч. 7-84

Від. Ім'я і прізвище	Сума	Від. Прізвище, ім'я	Сума
49 А. Сукнярский	10.07	432 О. Ковальчик	11.41
49 М. Стецюк	9.00	432 О. Ковальчик	8.70
49 П. Стецюк	9.00	440 М. Шумски	8.21
49 Е. Сукнярский	3.60	440 М. Перекліта	6.90
402 І. Шостак	15.42	440 Н.К. Джонгмен	5.80
407 І. Головачук	11.19	440 І. Цьонка	9.11
407 А. Михальський	7.50	440 М. Хоростіл	25.10
		440 Н. Хоростіл	18.94
407 М. Микитюк	10.36	461 А. Петрів	5.50
408 Р.С. Грицишин	5.30	461 М. Петрів	5.13
408 М. Грицишин	22.70	466 Е. Кункевіч	6.25
408 М.І. Грицишин	3.90	466 П. Бий	4.42
408 С. Микитюк	12.79	473 П. Горбус	21.26
408 Б. Синишин	11.55	473 М. Насадюк	12.87
418 М.І. Мельник	12.73	473 В. Баніт	10.00
428 Ф. Ґаля	32.62	498 В.Р. Ґібаульт	8.86
432 А. Івахнюк	4.00	498 А. Карпінський	13.14
432 Я. Медвідський	7.17	503 С.Е. Стіман	9.59
		503 В. Дутчак	15.68

Сума проголошених чеків $395.77
Раніше проголошених 88,363.24

Разом 88,759.01

У Києві...

(Закінчення зі стор. 2)

базу, підривають позиції і впливи трудової української еміграції, викликують невдоволення віруючих. Це, частково, пояснюється процесами асиміляції зарубіжних українців, особливо молоді, а також впливом великих і всебічних досягнень трудящих СССР, в тому числі і Рад. України, успіхи яких в галузі фізкультури і спорту не зможуть заперечити ніякі клерикально-націоналістичні фальсифікатори".

Здається, що, Уткінові не варто було згадувати про асиміляційні процеси „зарубіжних" українців, які вже десятки років вповні відірвані від своєї Батьківщини. Краще було б цьому кандидатові на історика проаналізувати значно дошкульніші для українського народу — асиміляційні процеси в Україні, не говорячи вже про тих переселених українців в Сибірі, Казакстані й інших диких закутинах червоної Російської імперії.

Очевидно про ці дійсні факти Уткін не лиш не сміє писати, але й... думати.

Виглядає, що російські окупанти України затривожені цими скромними, але успішними акціями, що їх в спортовій ділянці провели українці в обороні своїх братів і сестер в поневоленій Україні. В іншому випадку „Старт", журнал, що в основному призначений для внутрішнього вжитку, для спортовців в Україні не помістив би нашої статті.

Немає сумніву, що велика більшість спортовців в Україні раділа, читаючи про існування і діяльність організованого українського спорту у вільному світі. В зв'язку з цим мусимо рівночасно відмітити, що в цій ділянці є можливості зробити багато більше. На жаль, наш організований спорт у вільному світі ще чомусь не заслужив собі на повне визнання і належну моральну й матеріяльну, піддержку в нашому суспільстві. Не вповні доцінюють важливість фізичного виховання й спорту теж наші центральні установи, тобто їх чолові діячі.

Цей стан ми мусимо змінити на краще. Фізичне виховання й спорт, мусить дістати належні їм визнання разом з моральною і матеріяльною піддержкою. Наша національна преса зобов'язана відкрити свої сторінки для справ українського спорту, вісток і діяльности у вільному світі та в Україні.

Сильно розвинені українські спортові осередки поза Україною, Вільні Олімпіяди, міжнародні зустрічі, Спортові Ігрища Молоді, як бачимо є теж могутньою зброєю в наших руках в боротьбі з найбільшим нарогом України, яким є під сучасну пору червона Росія.